

■ Littoislainen Hannu Hollmén on radioamatööri. Kaksi vuotta sitten hän auttoi maailmanympäripurjehtija Tapio Lehtistä ratkaisemalla matkan aikana laitteisiin tulleet teknisiä ongelmia.

Hannu Hollmén kerää radioamatöörimaita

Radioamatööri toimintaa Suomessa sata vuotta

LITTOINEN

PEKKA REMES

Littoislainen 40-vuotias radioamatööri, tietotekniikan tradenomi **Hannu Hollmén** (OH1HAQ) sai maistaa valtakunnallista mediajulkisuutta kaksi vuotta sitten, kun Golden Globe Race -yksinpurjehduskilpailuun osallistunut **Tapio Lehtinen** (tuolloin 61-vuotias) saapui kilpailun maaliin Ranskassa. Kilpailussa purjehditaan maapallon ympäri käymättä välillä maissa. Kyseessä oli alkuperäisen kilpailun 50-vuotisjuhlakilpailu, joten käytettävän tekniikan piti olla 1960-luvulta.

Hollmén näki Lahden radioamatöörin kerhokirjeessä tiedon Lehtisen purjehduksesta sekä seuraavan yhteyden kellonajan ja taajuuden. Hän meni kuuntelemaan taajuutta, kuten muutamat muutkin harrastajat. Sattumalta samalla syntyi Lehtisen viisihenkinen radiotiimi.

Hollmén vastasi Lehtisen veneen ja laitteiden teknisten ongelmien ratkaisusta sekä tapahtumaportteista mereltä. Lisäksi tiimi teki tuuliennusteet.

Radiokeliennusteet tehtiin tiimiä varten. Ennusteista saatua tulosta käytettiin parhaan yhteysajan sopimiseen Lehtisen kanssa. Tiimi välitti Lehtiselle uutisia Suomesta ja maailmalta. Lisäksi tiimi piti yhteyttä taustajoukkoihin.

Tuuliennusteen sai siis antaa, mutta veneelle ei saanut neuvoa reittiä. Veneettä navigoitiin sekstantin avulla. Sen käyttö vaatii tarkkaa aikamerkkiä, jonka tiimi lähetti radion kautta.

Lehtisen maailmanympäripurjehdus Asteria-veneellään kesti 322 päivää. Asteria on rakennettu Italiassa vuonna 1964. Se on S&S Gaia 36 -tyyppinen. Kilpailuun osallistui 18 purjehtijaa, joista viisi pääsi maaliin saakka.

Ratkaisut Littoisissa, korjaukset merellä

Lehtisen matkan aikana vastaan tuli monenmoista ongelmaa, joihin Hollmén haki ratkaisuja. Radiotiimi syntyi, kun Lehtinen oli jo kilpailemassa, eikä tiimi tiennyt, mitä laitteita veneessä on. Aina ensiksi piti

siis selvittää laitteen merkki ja malli. Lisäksi piti tutkia veneen rakennetta, kun esimerkiksi yksi ikkunoihin päästi vettä sisään. Hollménin piti ratkaista, miten ikkunan saranan ruuvi kiristettiin. Nämä piti siis tehdä vailla kuvayhteyttä veneeseen. Ikkunan valmistajan internetsivulla oli kyllä satamäärin rakennuksia, mutta haluttua tietoa ei kuitenkaan löytynyt. Lopulta internetistä löytyi erään nettihuutokautan sivulta valokuva vastaavanlaisesta ikkunasta. Valokuva oli juuri oikeasta kulmasta. Ongelmalle löytyi ratkaisu ja sarana saatiin kiristettyä.

Omat harminsä tuottivat sähkölaitteet. Veneessä tuotettiin sähköä moottorilla, aurinkopaneeleilla ja hydrogeneraattorilla. Myös niihin tuli vikoja.

Sattumallakin oli oma osansa, ettei yhteys toiminnut kunnolla. Syntymäpäivänään Lehtinen yritti ottaa yhteyttä perheeseensä, mutta kuuluvuus oli heikko.

—Tapio ei osaa sähköttää, joten morsetusta ei voinut käyttää. Pyysimme

Tapiota viheltämään. Vihellyksestä sai selvää vielä silloin, kun puheesta ei saanut enää tolkkua. Halusimme vahvan tunnistautumisen ja kysimme, miten talitintti sanoo. Tapio vihelsi ti-ti-ty.

—Sovimme, että ti-ti-ty tarkoittaa ”kyllä”. Käen kukunta tarkoittaa ”ei”. Aloitimme käydä ongelmaa läpi ”kyllä” ja ”ei” vastauksin.

Viimein selvisi, että antennivalintakytkin oli vahingossa mennyt väärään asentoon.

Hollmén kertoo merimatkan monista vaiheista värikkäästi. Hän sanookin kiertäneensä maapallon ympäri radion kautta. Lehtinen ja Hollmén tapasivat kasvotusten ensimmäisen kerran Lehtisen tultessa maaliin Ranskaan. Koska Hollménin radioasemaa voi ohjata etänä internetin avulla, antoi Hollmén ymmärtää olevansa Littoisissa, kun hän tuntia ennen Lehtisen satamaan tuloa oli yhteydessä veneeseen. Yllätys olikin melkoinen, kun radiotiimiläinen olikin laiturilla vastassa.

”Harrastus on monipuolinen. Jotkut rakentavat radioita, jotkut sähköttävät, jotkut puhuvat lisätäkseen kielitaitoaan.”

Harrastus alkoi koulun kurssilla

Hannu Hollménin radioamatööriharrastus alkoi koulun järjestämällä kurssilla vuonna 1996, jolloin hän suoritti tutkinnon.

—Välillä oli taukoa, mutta olen taas ollut yli 10 vuotta aktiivinen.

—Harrastus on monipuolinen. Jotkut rakentavat radioita, jotkut sähköttävät, jotkut puhuvat lisätäkseen kielitaitoaan. Myös digiyhteyksiä pidetään paljon yhdistämällä radio ja tietokone toisiinsa.

Yhteyksissä ei puhuta politiikasta eikä uskonnoista.

Hollmén kerää radioamatöörimaita, joita on 340, siis enemmän kuin on valtioita. Esimerkiksi Suomessa Märketin majakalla on oma maatunnus. Hollmén on kerännyt 322 maata. Yhteyden todisteeksi maasta lähetetään sähköinen kuittaus tai paperi-

kortti.

Joku voisi kysyä, miksi radioamatööri toimintaa harrastetaan, kun internetkin on keksitty. Kyse on samasta asiasta kuin kaikessa harrastamisessa. Jotkut keräävät postimerkkejä, jotkut kirjoja, jotkut bongaavat lintuja. Jokin aihekokonaisuus kiinnostaa niin, että siitä haluaa ottaa selville mahdollisimman paljon.

—Minua kiinnostavat laitteet ja korjaillen kaiken näköistä. Nyt olen fiksaillut vanhoja ompelukoneita. Miksi joku purjehtii yksin maailman ympäri, vaikka lentokoneellakin pääsisi?

Sen tietäisi Tapio Lehtinen. Hän on osallistunut myös vuoden 2022 Golden Globe Race -kilpailuun. Sääntöjä on kuitenkin muutettu niin, että tässä kilpailussa radioamatööriliittämää ei saa olla mukana.